

Legislacja w biotechnologii

Sekcja 7 Pierwszego Krajowego Kongresu Biotechnologii

Tomasz Twardowski

Instytut Chemii Bioorganicznej
Polska Akademia Nauk, Poznań
Instytut Biochemii Technicznej
Politechnika Łódzka, Łódź

W zgodnej opinii naukowców, przemysłowców oraz organizacji pozarządowych sformułowanie norm prawnych warunkuje rozwój i właściwe wykorzystanie biotechnologii oraz ochronę praw i interesów konsumentów. Te przesłanki stanowiły podstawę do zorganizowania oddzielnej sekcji poświęconej dyskusji nad legislacją biotechnologii. Jednocześnie tak samo można sformułować ostateczną konkluzję z prowadzonych obrad, które zaowocowały opracowaniem apelu do Parlamentu o przyspieszenie prac nad legislacją dotyczącą nowoczesnej biotechnologii, a szczególnie inżynierii genetycznej.

Obrady sekcji „Legislacja w biotechnologii” były realizowane w trzech blokach tematycznych:

1. Ogólny obraz stanu legislacji w Polsce i na świecie. Sytuację w Polsce omówił prof. Tomasz Twardowski (ICHB PAN, Poznań), natomiast w Kanadzie i USA zreferował dr J. W. Anderson (Kanada).

2. Na ogólnym tle sytuacji prawnej stanowisko przemysłowców przedstawił dyr. Janusz Krata (z firmy AgrEvo). Natomiast opinie konsumentów i organizacji pozarządowych prezes K. Połczyńska (Federacja Konsumentów).

3. Stan prawny w Polsce był przedmiotem kolejnych wykładów. W kontekście zainteresowania społecznego i znaczenia ekonomicznego zasadnicze znaczenie mają uregulowania prawne np. w rolnictwie – zagadnienia te referowała prof. M. Korzycka-Iwanov (Uniwersytet Warszawski). Postęp prac w zakresie formułowania polskich norm omówiła J. Kochańska (Polski Komitet Normalizacyjny), a uwarunkowania wynikające z konwencji i porozumień międzynarodowych oraz konieczności dostosowania polskich norm do stanu prawnego Unii Europejskiej zawarte zostały w kolejnych opracowa-

Adres do korespondencji

Tomasz Twardowski,
Instytut Chemii
Bioorganicznej,
Polska Akademia Nauk,
ul. Noskowskiego 12/14,
61-704 Poznań.

biotechnologia

1 (48) 42–43 2000

niach (U. Wajcen i M. Markiewicz). Natomiast o ochronie własności intelektualnej, konkretnie poprzez patenty, mówili rzecznicy patentowi (R. Witek i U. Bartnik).

Warto podkreślić, że niektórych wykładów w tej sekcji wysłuchało ponad 200 osób. Niestety, ale nie wszyscy wykładowcy jak i uczestnicy mogli brać udział w podsumowującej dyskusji. Szczególnie ubolewano w związku z koniecznością opuszczenia sali obrad przez prezes Połczyńską, której wystąpienie wzbudziło równie duże zainteresowanie jak i merytoryczne zastrzeżenia.

Zasadnicze wnioski z referatów i dyskusji sprowadzają się do stwierdzenia konieczności przyspieszenia prac legislacyjnych dotyczących biotechnologii. Tezy bardziej szczegółowe zostały zawarte w apelu przesłanym do parlamentarzystów:

Uczestnicy

I Krajowego Kongresu Biotechnologii Wrocław, 20 – 25.09.1999 r.

w trakcie sesji poświęconej legislacji wyrażają zaniepokojenie brakiem uregulowań prawnych dotyczących biotechnologii, a przede wszystkim genetycznie modyfikowanych organizmów (GMO). W Polsce, od 1 stycznia 1999 r., obowiązuje przepis art. 37ª Ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska – niestety, jest to przepis martwy, gdyż do dzisiaj nie zostały opublikowane przepisy wykonawcze. W świetle trwających w Sejmie prac nad nowelizacją artykułu 37^a i rozporządzeniami wykonawczymi chcielibyśmy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

– Projektowana nowelizacja jest niezgodna przede wszystkim z przepisami Unii Europejskiej, jak również z przepisami międzynarodowych umów, których Polska jest stroną, a w szczególności z Konwencją o różnorodności biologicznej.

– Biotechnolodzy stoją na stanowisku, by w tworzeniu tak trudnych przepisów, jakimi są przepisy dotyczące genetycznie modyfikowanych organizmów, kierować się przesłankami naukowymi, a nie emocjonalnymi.

– W projektowanych normach prawnych należy przede wszystkim doprecyzować co to są genetycznie modyfikowane organizmy, a co to jest produkt zawierający genetycznie modyfikowane organizmy [określenie wartości progowej zawartego w produkcie GMO, np. 1% jak w Szwajcarii]; zasady oznakowania takich produktów tak samo jak innych artykułów, unormowania procedury wprowadzania na rynek takich produktów i zasad postępowania z genetycznie modyfikowanymi organizmami.

– Polskie normy prawne winny stwarzać możliwości rozwoju polskiego rynku i stymulować rozwój gospodarki narodowej: konieczne jest umożliwienie produkcji krajowej, a nie tylko obrotu i prac doświadczalnych z GMO.

Brak przepisów dotyczących produkcji, przeprowadzania eksperymentów na organizmach genetycznie modyfikowanych i wprowadzania ich do obrotu, ogranicza rozwój polskiej myśli biotechnologicznej, jak również dopływ kapitału do Polski, który jest tak bardzo potrzebny nauce i przemysłowi.

Apelujemy o przyspieszenie prac legislacyjnych i oparcie ich na przesłankach naukowych.